

ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

**ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**

**ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**

ΤΜΗΜΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ**

**ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ**

ΑΘΗΝΑ 2025

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

- ❖ Η εκπόνηση πτυχιακής εργασίας είναι απαραίτητη προϋπόθεση για τη λήψη του πτυχίου.
- ❖ Υποχρεωτικό μάθημα για τις/τους τελειόφοιτες/τους τελειόφοιτους, η Πτυχιακή Εργασία δίνει τη, χρονικά τελευταία, δυνατότητα αξιολόγησης αλλά και αυτο-αξιολόγησης των φοιτητών σχετικά με τις γνώσεις και δεξιότητες που ανέπτυξαν στις προπτυχιακές τους σπουδές.
- ❖ Σε συνεργασία με τον επόπτη/την επόπτρια διδάσκοντα/διδάσκουσα (μέλος ΔΕΠ ή ΕΔΙΠ), οι φοιτητές/τριες δοκιμάζουν την επιστημονική τους σκέψη σε ένα θέμα που τους ενδιαφέρει, προκειμένου να συνθέσουν ένα επιστημονικό κείμενο το οποίο να επιδεικνύει δεξιότητες βιβλιογραφικής ανασκόπησης, δεξιότητες σχεδιασμού και διεξαγωγής επιστημονικής έρευνας, αλλά κυρίως ικανότητες αποσαφήνισης της θεωρητικής τους θέσης καθώς και κριτικής αυτής της θέσης σε θεωρητικό ή/και μεθοδολογικό επίπεδο.
- ❖ Κάθε μέλος ΔΕΠ ή ΕΔΙΠ θα μπορεί να επιβλέπει την εκπόνηση έως 10 Πτυχιακών Εργασιών ετησίως.
- ❖ Οι πτυχιακές εργασίες θα πρέπει να είναι ερευνητικού περιεχομένου, με την έννοια ότι πρέπει να συνίστανται στη συλλογή – επεξεργασία ερευνητικών δεδομένων και να μην περιορίζονται σε έρευνες βιβλιογραφικού χαρακτήρα.
- ❖ Η πτυχιακή εργασία δηλώνεται, ως μάθημα, προκειμένου να συμπεριλαμβάνεται το όνομα του/της φοιτητή/φοιτήτριας στις καταστάσεις βαθμολογίας.
- ❖ Η βαθμολογία του μαθήματος της Πτυχιακής Εργασίας έχει διπλό συντελεστή βαρύτητας, δηλαδή προστίθεται 2 φορές (**με την αντίστοιχη αύξηση του διαιρέτη κατά 1 μάθημα**).

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΝΑΡΞΗΣ ΤΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ

1. Για την έναρξη της Πτυχιακής Εργασίας, απαιτείται να κατατεθεί το «ΕΝΤΥΠΟ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΘΕΜΑΤΟΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ» ([το αρχείο εδώ](#)). Το έντυπο υπάρχει αναρτημένο στην ιστοσελίδα του Τμήματος, καθώς και παρακάτω στο κείμενο.
2. Δικαίωμα υποβολής του «Εντύπου», έχουν μόνο οι φοιτητές που βρίσκονται στο 4ο έτος σπουδών (Ζ' και Η' εξάμηνο φοίτησης) σε συνεργασία με τον/την επόπτη/επόπτριά τους.
3. **Απαραίτητη προϋπόθεση για την έναρξη της Πτυχιακής Εργασίας, είναι η επιτυχής εξέταση στα μαθήματα που αναφέρονται παρακάτω:**
  - ❖ Εισαγωγή στην Κοινωνιο-ψυχολογική Έρευνα Ι (6043)
  - ❖ Εισαγωγή στην Κοινωνιο-ψυχολογική Έρευνα ΙΙ (6094)

Κανονισμός εκπόνησης πτυχιακής εργασίας

- ❖ Πειραματικός Σχεδιασμός Έρευνας στην Ψυχολογία (6130)
- ❖ Πρακτικές Ασκήσεις Στατιστικής (6079)

Επιπλέον μαθήματα ανά Θεματική, εφόσον αυτή επιλεγεί για την εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας:

1. Πειραματικής/Γνωστικής/Εξελικτικής/Νευροεπιστημών:
  - 1.1. Εισαγωγή στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία Ι- 6006
  - 1.2. Εισαγωγή στη Γνωστική Ψυχολογία - 6013
2. Κλινικής Ψυχολογίας:
  - 2.1. Θεωρίες Προσωπικότητας & Κλινικές Εφαρμογές – 6119
  - 2.2. Ψυχομετρία Ι - 6123
3. Κοινωνικής Ψυχολογίας:
  - 3.1. Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία Ι – 6002
  - 3.2. Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία ΙΙ – 6012
4. Εποπτεία Πτυχιακής Εργασίας, μπορούν να έχουν μόνο τα μέλη ΔΕΠ και ΕΔΙΠ του Τμήματος.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

1. Ως περίοδος επιλογής και έναρξης της πτυχιακής εργασίας ορίζεται το Χειμερινό Εξάμηνο. Όσες/όσοι φοιτήτριες/φοιτητές σχεδιάζουν για ειδικούς λόγους έναρξη στο Εαρινό εξάμηνο δεν θα εμπλακούν στη συγκεκριμένη διαδικασία αλλά θα πρέπει να φροντίσουν για την εύρεση επόπτριας/επόπτη μέσω προσωπικής επικοινωνίας εντός της προθεσμίας που ορίζεται από τη Γραμματεία. Γενικά, η έναρξη της πτυχιακής εργασίας θα πρέπει να προγραμματίζεται από τους φοιτητές/τριες για το εκάστοτε Χειμερινό Εξάμηνο σύμφωνα με το παρόν Χρονοδιάγραμμα της «Διαδικασίας Επιλογής Πτυχιακών Εργασιών».
  2. Διαδικασία επιλογής: Η επιλογή πτυχιακής εργασίας συντονίζεται μέσω eclass, με πρόσβαση στο μάθημα «Πτυχιακή Εργασία (6143/6142)» (<https://openeclass.panteion.gr/courses/TMD397/>). Το συγκεκριμένο μάθημα θα είναι διαθέσιμο για τις/τους φοιτήτριες/φοιτητές αλλά οι «Ομάδες Χρηστών» θα είναι διαθέσιμες στις 15 Ιουνίου κάθε έτους.
- ❖ Το χρονοδιάγραμμα επιλογής έχει ως εξής:
    - 15 Ιουνίου – 1^η επιλογή:
      - Το μάθημα «Πτυχιακή Εργασία (6143/6142)» θα είναι διαθέσιμο. Οι φοιτήτριες/φοιτητές επισκέπτονται τις «Ομάδες Χρηστών» και επιλέγουν ΜΙΑ από τις διαθέσιμες ομάδες μελών ΔΕΠ και ΕΔΙΠ. Διαβάζουν προσεκτικά τις περιγραφές και προϋποθέσεις για την ένταξή τους στις ομάδες των μελών ΔΕΠ και ΕΔΙΠ.
      - Υπάρχει περιορισμός στην επιλογή μιας μόνο ομάδας μέλους ΔΕΠ/ΕΔΙΠ - επόπτριας/επόπτη.
      - Οι φοιτήτριες/φοιτητές μπορούν να κάνουν εγγραφή/απεγγραφή από τις ομάδες μέχρι το τέλος Ιουνίου. Μετά οι ομάδες θα κλείσουν για τη διαδικασία της 1ης επιλογής από τα μέλη ΔΕΠ και ΕΔΙΠ.

- Ιούλιος:
  - Οι ομάδες κλείνουν και δεν μπορεί να γίνει κάποια αλλαγή παρά μόνο μετά από ενέργειες του μέλους ΔΕΠ/ΕΔΙΠ της ομάδας.
  - Το μέλος ΔΕΠ/ΕΔΙΠ προβαίνει στη διαδικασία επιλογής από τους/τις εγγεγραμμένους/ες στην ομάδα του/της, με βάση τα κριτήρια που εφαρμόζει, και αφαιρεί από την ομάδα όσα άτομα δεν επιλεγούν.
- Αύγουστος – 2^η επιλογή:
  - Δεύτερη φάση έκφρασης ενδιαφέροντος από φοιτητές/φοιτήτριες που δεν έχουν ενταχθεί σε ομάδα ΜΟΝΟ για τις διαθέσιμες ομάδες μελών ΔΕΠ/ΕΔΙΠ.
- Σεπτέμβριος:
  - Οι ομάδες κλείνουν και δεν μπορεί να γίνει κάποια αλλαγή παρά μόνο μετά από ενέργειες του μέλους ΔΕΠ/ΕΔΙΠ της ομάδας.
  - Το μέλος ΔΕΠ/ΕΔΙΠ προβαίνει στη διαδικασία επιλογής από τους/τις εγγεγραμμένους/ες στην ομάδα του, με βάση τα κριτήρια που εφαρμόζει, και αφαιρεί από την ομάδα όσα άτομα δεν επιλεγούν.
- Οκτώβριος – 3^η επιλογή:
  - Όσες/Όσοι φοιτήτριες/φοιτητές δεν ενταχθούν σε κάποια ομάδα θα πρέπει να επιλέξουν την ομάδα «Άτομα σε αναζήτηση επόπτη/επόπτριας» η οποία θα είναι διαθέσιμη.
  - Τα μέλη ΔΕΠ/ΕΔΙΠ που δεν έχουν συμπληρώσει τον απαιτούμενο αριθμό πτυχιακών εργασιών θα αναλαμβάνουν τα άτομα από την ομάδα «Άτομα σε αναζήτηση επόπτη/επόπτριας».

ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΕΝΤΥΠΟΥ

1. Για τρεις εβδομάδες μετά την έναρξη διδασκαλίας κάθε ακαδημαϊκού εξαμήνου, και σε προθεσμία που ορίζεται από το Τμήμα και αναρτάται στην ιστοσελίδα, κατατίθεται το «**ΕΝΤΥΠΟ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΘΕΜΑΤΟΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ**» ([το αρχείο εδώ](#)). Το έντυπο αφού συμπληρωθεί από τον/τη φοιτητή/φοιτήτρια σε συνεργασία με τον/την επόπτη/επόπτρια, κατατίθεται στη Γραμματεία από τον/την επόπτη/επόπτρια.
3. Μετά την πάροδο ενός έτους από την κατάθεση του «Έντυπου», έχει το δικαίωμα ο/η φοιτητής/φοιτήτρια, με δική του/της ευθύνη, να υποβάλλει νέο «Έντυπο» σε αντικατάσταση του προηγούμενου, θα πρέπει όμως να έχει τη σύμφωνη γνώμη του/της πρώτου/ης επόπτη/τριας, ο/η οποίος/α προηγουμένως θα ακυρώνει ενυπόγραφα το αρχικό «Έντυπο».
- 3.1. Το νέο θέμα που θα δηλώνεται θα πρέπει να είναι διαφορετικό από το αρχικό, η δε έρευνα θα διεξάγεται με νέο δείγμα και ψυχομετρικά εργαλεία. Για την ολοκλήρωση της πτυχιακής με το νέο θέμα, απαιτείται ως ελάχιστος χρόνος, τα δύο πλήρη εξάμηνα (από αυτό της εκ νέου έναρξης).
- 3.2. Στην περίπτωση δεύτερης εκπόνησης της πτυχιακής, η Γραμματεία του

Τμήματος θα ελέγχει τη διαδικασία και θα ενημερώνει τους/τις δύο επόπτες/επόπτριες (τον/την αρχικό/ή και τον/τη νέο/νέα) για το νέο «Έντυπο» που έχει κατατεθεί και για το νέο θέμα που προτείνει ο/η φοιτητής/τρια, ώστε να τηρηθεί η παραπάνω πρόβλεψη 3.1.

4. Σε περίπτωση που ο/η επόπτης/επόπτρια, μετά την άπρακτη περίοδο του μέγιστου χρόνου των δύο ακαδημαϊκών ετών και εφόσον δεν υπάρχει ουσιαστική επαφή του/της φοιτητή/φοιτήτριας αποφασίσει την οριστική διακοπή της επίβλεψης της πτυχιακής εργασίας, ενημερώνοντας σχετικά τη Γραμματεία του Τμήματος, ο/η φοιτητής/φοιτήτρια υποχρεούται να υποβάλλει εκ νέου «Έντυπο υποβολής θέματος πτυχιακής εργασίας» ξεκινώντας τη διαδικασία από την αρχή και υπαγόμενος/η στους περιορισμούς που αναφέρονται στον Κανονισμό.

ΧΡΟΝΟΣ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ

1. Ο ελάχιστος χρόνος που απαιτείται για να ολοκληρωθεί μία Πτυχιακή Εργασία, είναι δύο πλήρη εξάμηνα φοίτησης (χειμερινό και εαρινό).
  - 1.1. Το εξάμηνο κατά το οποίο το εποπτεύον μέλος ΔΕΠ/ΕΔΙΠ βρίσκεται σε εκπαιδευτική άδεια, δε συνυπολογίζεται στον ελάχιστο χρόνο εκπόνησης.
    - 1.1.1. Μπορεί όμως να καταχωρηθεί βαθμολογία από μέλος ΔΕΠ/ΕΔΙΠ το οποίο απουσιάζει με άδεια, εφόσον έχουν ήδη παρέλθει τα δύο πλήρη εξάμηνα φοίτησης από την έναρξη της εργασίας. Αυτό ισχύει ΜΟΝΟ για το μάθημα της Πτυχιακής και για κανένα άλλο μάθημα.
  - 1.2. Το εξάμηνο κατά το οποίο ο/η φοιτητής/φοιτήτρια φοιτά στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus, δε συνυπολογίζεται στον ελάχιστο χρόνο εκπόνησης.
  - 1.3. Η επαναληπτική εξεταστική περίοδος Σεπτεμβρίου, δε θεωρείται εξάμηνο φοίτησης.
2. Ως **μέγιστος** χρόνος για την ολοκλήρωση και κατάθεση της πτυχιακής εργασίας ορίζονται τα δύο ακαδημαϊκά έτη από το εξάμηνο κατά το οποίο κατατίθεται το «Έντυπο».
3. Μετά την άπρακτη περίοδο των δύο ακαδημαϊκών ετών και εφόσον δεν υπάρχει ουσιαστική επαφή του/της φοιτητή/φοιτήτριας με τον/την επόπτη/επόπτρια, ο/η τελευταίος/τελευταία, έχει το δικαίωμα να αποφασίσει την οριστική διακοπή της επίβλεψης της πτυχιακής εργασίας, ενημερώνοντας σχετικά τη Γραμματεία του Τμήματος.
4. Ωστόσο, μετά την πάροδο των δύο ετών και μετά από συνεννόηση -με αποκλειστική ευθύνη του/της φοιτητή/φοιτήτριας- με τον/την επόπτη/επόπτρια, θα μπορεί να δίνεται παράταση έξι (6) μηνών για την ολοκλήρωσή της πτυχιακής εργασίας. Η έγκριση της παράτασης θα πιστοποιείται εγγράφως από τον/την επόπτη/επόπτρια.

ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η φοιτήτρια ή ο φοιτητής οφείλει να υποβάλει στον/στην επόπτη/επόπτρια ένα κείμενο, το οποίο να πληροί τα κριτήρια και τις προδιαγραφές μίας ερευνητικής εργασίας, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες του Οδηγού Συγγραφής του Παντείου Πανεπιστημίου ([το αρχείο εδώ](#)) και τις κατευθυντήριες γραμμές που προτείνει ο Αμερικάνικος Σύλλογος Ψυχολόγων (American Psychological Association, APA). Για τις λεπτομέρειες συγγραφής με βάση APA μπορείτε να ανατρέξετε στον ιστότοπο APA Style (<https://apastyle.apa.org> και <https://apastyle.apa.org/instructional-aids/numbers-statistics-guide.pdf>) που παρέχει επίσης πολυάριθμους δωρεάν πόρους και εκπαιδευτικά βοηθήματα.

Η ενδεικτική έκταση του κειμένου της πτυχιακής εργασίας δεν πρέπει να ξεπερνά τις 10,000 λέξεις. Ο αριθμός αυτός αφορά στο κείμενο (Εισαγωγή, Μέθοδος, Αποτελέσματα, Συζήτηση) και όχι στις ενότητες Τίτλος, Περιεχόμενα, Περίληψη, Abstract, Βιβλιογραφία.

Το περιεχόμενο της πτυχιακής εργασίας διαμορφώνεται αποκλειστικά από τον/τη φοιτητή/φοιτήτρια, λαμβάνοντας υπόψη τα σχόλια και τις υποδείξεις του/της επόπτη/επόπτριας, ενώ οποιαδήποτε συνεισφορά τρίτων πρέπει να αναγνωρίζεται μέσω κατάλληλων βιβλιογραφικών παραπομπών, όπου απαιτείται.

Με την υποβολή του κειμένου στον/στην Επόπτη/Επόπτρια, ο/η φοιτητής/φοιτήτρια δηλώνει ότι εργάστηκε τηρώντας τις αρχές δεοντολογίας για την πραγματοποίηση εμπειρικής έρευνας και τη συγγραφή πτυχιακής εργασίας. Σε περίπτωση παραβίασης αυτών των αρχών, η πτυχιακή εργασία ακυρώνεται αυτόματα.

ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ/ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ

1. Το περιεχόμενο της Πτυχιακής Εργασίας θα πρέπει να έχει ερευνητικό χαρακτήρα, με ευθύνη του/της επόπτη/επόπτριας.
2. Η έκταση της Πτυχιακής Εργασίας, προκύπτει κατόπιν συμφωνίας με το εποπτεύον μέλος ΔΕΠ/ΕΔΙΠ, αλλά δεν πρέπει να ξεπερνάει τις 10,000 λέξεις.
3. Η ολοκληρωμένη Πτυχιακή Εργασία, κατατίθεται στο εποπτεύον μέλος ΔΕΠ/ΕΔΙΠ για αξιολόγηση τουλάχιστον δύο εβδομάδες πριν από το τέλος της εξεταστικής περιόδου του εξαμήνου κατάθεσης.
4. Μετά την αξιολόγησή της, το εποπτεύον μέλος ΔΕΠ/ΕΔΙΠ αποδίδει τη βαθμολογία και ενημερώνεται το "Εντυπο" που τηρείται στο αρχείο του Τμήματος. Εάν έχουν συμπληρωθεί τα δύο πλήρη εξάμηνα φοίτησης από την έναρξη της Πτυχιακής Εργασίας, μπορεί να καταχωρηθεί βαθμολογία από μέλος ΔΕΠ/ΕΔΙΠ το οποίο απουσιάζει με άδεια.
5. Η τελική καταχώρηση της βαθμολογίας στις καταστάσεις των αποτελεσμάτων, γίνεται συνολικά για όλους τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες, με ευθύνη του Προέδρου

του Τμήματος.

6. **Απαραίτητη προϋπόθεση για την τελική καταχώρηση της βαθμολογίας της πτυχιακής εργασίας**, είναι η ηλεκτρονική αποστολή στο psych@panteion.gr, με υποχρεωτική κοινοποίηση στον/στην επόπτη/επόπτρια των παρακάτω:
  - 6.1. Εκτεταμένη περίληψη της εργασίας ([το αρχείο εδώ](#)), έκτασης 600-800 λέξεων σε μορφή αρχείου .pdf, η οποία θα πρέπει να έχει ήδη ελεγχθεί από τον/την επόπτη/επόπτρια, πριν την αποστολή της στη Γραμματεία, και η οποία δεν ταυτίζεται με την περιεκτική περίληψη που υπάρχει στην αρχή κάθε πτυχιακής εργασίας.
  - 6.2. Υπεύθυνης Δήλωσης ([το αρχείο εδώ](#)) για την τήρηση της Ακαδημαϊκής Δεοντολογίας στη Συγγραφή Πτυχιακής Εργασίας.
7. Σε περίπτωση μη πλήρωσης μιας εκ των παραπάνω προϋποθέσεων, ΔΕΝ θα ολοκληρώνεται η καταχώρηση της βαθμολογίας.

ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Με ομόφωνη απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος, θεωρείται έγκυρη η βαθμολογία του μαθήματος “Πτυχιακή Εργασία”, σε περίπτωση που δεν έχει συμπεριληφθεί στη δήλωση μαθημάτων του εξαμήνου, εφόσον:

1. διαπιστωθεί ότι είναι το τελευταίο μάθημα για τη λήψη πτυχίου,
2. δεν υπάρχει υπέρβαση των παραμέτρων δηλώσεων,
3. έχει κατατεθεί το «Έντυπο»,
4. έχουν συμπληρωθεί τα δύο πλήρη εξάμηνα,
5. έχει κατατεθεί η περίληψη αυτής και
6. έχει κατατεθεί η Υπεύθυνη Δήλωση τήρησης της Ακαδημαϊκής Δεοντολογίας.